

[Morten Lange.]

er helt tilfældigt og mindre væsentligt, men jeg har kunnet konstatere, at i de sidste 10 år er den danske sommerfuglebestand gået ganske overordentlig stærkt ned, og det er ikke, fordi sommerfuglene har begået selvmord af frygt for udflyttende landligere, men alene på grund af den udvidede anvendelse af giftstofferne. Det er naturligvis sørgeligt, at vi ikke har disse sommerfugle at se på, men i sig selv er det ikke nogen national katastrofe, det er helt klart. Det er dog den slags ændringer i naturen, som får iagttagerne til at spørge: hvad mere er der så sket, som vi ikke kan se? Det er vel nok især — den højtærede minister var også inde på det — DDT-stofferne, som er betænkelige. De nedbrydes langsomt. Når man sprøjter med dem, er der i hvert fald ikke tvivl om, at disse stoffer slår en hel masse ihjel, som man ikke sigter på, og som man gerne ville have skulle overleve. Det er altså nok især disse langsomt nedbrydelige stoffer, som er farlige, men derimod har det vist sig, at et stof som ukrudtsdræbemidlet Herbatox nedbrydes langt bedre og i langt større omfang end beregnet. Alligevel er jeg temmelig sikker på, at vi endnu mangler undersøgelser af, hvad det gør ved bakteriefloraen i jordbunden, om det nu er så uskadeligt at sprøjte med, som man skulle tro, og som man er bestyrket i, når man ser, hvor hurtigt det nedbrydes.

I øvrigt tror jeg nok, at det er i princippet i sprøjtningen, faren især er blevet betydelig. Vi har her i landet fået en større og større tendens i retning af forebyggende sprøjtning. Når jeg om sommeren nyder livet på mit beskedne landsted, så hører jeg bogstavelig talt hver nat sprøjtninger i æbleplantagerne, og jeg har indtryk af, at disse forebyggende sprøjtninger bliver gennemført med en hyp-pighed, som er helt forbløffende. Jeg tror, folk nu har fået den idé, at hvis bare markernes gennemsnitsudbytte kan gå en eller to procent op over en årrække ved disse forebyggende sprøjtninger, har man gjort

en god gerning. Det er højst sandsynligt, at man gennem konsulenter eller andre i højere grad skulle opfordre folk til at koncentrere sig om de egentlige epidemistandsende sprøjtninger snarere end om de forebyggende sprøjtninger, fordi de forebyggende sprøjtninger går ret langt i deres økonomiske rækkevidde. Samtidig pøser man så ganske utrolige mængder af sprøjtemidler ud på steder, hvor de i og for sig ikke altid er særlig ønskelige.

Som sagt, det er selve principstillingen i bekæmpelsen af sygdommene: om man skal gribe ind, når en sygdom, når en epidemi virkelig kan ses, når en epizooti klart er opstået, så man kan tage toppen af den og kvæle den ved giftstoffer, eller om man i stigende grad skal gå over til den sprøjtning, som skal forhindre, at der opstår noget som helst, med andre ord en meget voldsom udvidning af sprøjtning.

Jeg tror, en hel del af principspørgsmålene ligger imellem disse 2 metoder, og hvis det viser sig, at de faremomenter, som jeg tror man i stigende grad kan opsnuse på dette område, virkelig er der, tror jeg nok, man i stigende grad vil holde igen på de forebyggende sprøjtninger.

Jeg skal ikke komme med større udtalelser om de problemer, som ligger i giftstoffernes anvendelse. Der kunne holdes mange og lærde forelæsninger om det, og det er da heldigvis ikke min opgave; jeg vil blot sige til den højtærede minister, at jeg tror ikke, vi står på det stadium, hvor vi kan nedsætte en kommission, som kan undersøge sagen og i løbet af et år sige, at den er helt klar: vi skal tage et eller to giftstoffer flere på vor liste, og så har vi gjort vor pligt. Jeg tror, vi skal forholde os åbne over for denne sag; jeg tror, vi skal indkalde „mistanke“; jeg tror, vi skal få folk, der har en mistanke af en eller anden art, har et indtryk, har hørt et eller andet, har set et eller andet, til at rapportere det. Jeg tror, vi skal samle alt dette — ikke udbasunere det over gader og stræder — men samle det til en